

**LEPAU SMO
SE MELI
V BUDIMPEŠTI
STR. 3**

**ROMANJE PA
IZLET V
SLOVENIJO
STR. 4**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 19. oktobra 2006 ☼ Leto XVI, št. 42

Monošter, 14. oktobra – 3. srečanje slovenskih pevskih zborov

»ZAPELA BOM PESEM, NAJ TI ZADONI...«

»Pesem ne pozna meja, pesem je maust, steri nas poveže, pesem najlepše zvoni te, če go spejvamo vküper,« je začnila svoj gunč na 3. srečanju slovenski pevski zborov Klara Fodor, sekretarka Slovenske zveze.

Ideja, ka bi vsakšo leto geseni v Monoštri meli zborovsko srečanje, se je rodila pred trejmi lejtami. Na Slovensko zvezo vsakšo leto več prošenj pride od pevski zborov iz Slovenije, ka bi radi prišli spejvat v Porabje. Vsakič ejkstra je trno težko lidi, publiko vküpspraviti, zatok so se pa na Zvezi tak odlaučili, ka do raj gnauk na leto organizirali srečanje.

Na letošnjom srečanju je spejvalo šest zborov, trgé iz Slovenije, eden iz Vojvodine pa dva domanja zbora. S tejmi zbori, varaši, društvi je zveza zatok že prva mejla kakšne stike, sodelovanja. Najbaugši, najbolje kvalitetni je biu *Mladinski pevski zbor gimnazije iz Litije* pod vodstvom Helene Fojkar Zupancič, steri je lani na državnem tekmo vanji mlašeči pa mladinski pevski zborov v Zagorji ob Savi daubo zlato plaketo. Pred dvöma letoma so v Litiji za 8. februar, slovenski kulturni sveitek, meli porabski večer, gde je guč držala Erika Glanz, članica predsedstva Slovenske zveze. Tak je prišlo do sodelovanja med Litijo in Porabjem.

Moški pevski zbor »Maj« iz Kranja je že trikrat spejvo v Budimpešti pri slovenskom društvu. Tam so se spoznali s so-

Moški pevski zbor »Maj« iz Kranja z dirigentom Janezem Čadežem

Gledalci so bili najbolj navdušeni nad programom Mladinskega pevskega zbora iz Litije

delavci Zveze pa izrazili željo, ka bi radi prišli v Porabje tö. Zbor je letos svetiu 10. jubilej svojoga dela, vodi ga Janez Čadež, steri je düša zbora nej samo na nastopaj, liki na prijateljskij srečanjaj tö.

Marija Rituper vodi *Upokojenški ženski pevski zbor »Püngrad« iz Kroga*, ranč tak pa varaške pa števanovske ljudske pevke. Zatok se je samau po sebi razmejlo, ka njene vesele penzionistke morajo spejvati na srečanju v Monoštri.

Od najbolje daleč so prišli Slovenci iz Vojvodine, *Mešani pevski zbor slovenskega društva Triglav*. Z njimi je Zveza začnila sodelovati prejk veričkoga Slovenca Jožefa Šlemera, steri že dugo lejt živi v Vojvodini. Zbor, steri je začno delati 2002. leta, vodi zborovodkinja Marija Balázs Piri.

Koncert je začnila najmlajša porabska skupina, *Komorni pevski zbor Zveze Slovencev*, sterga vodi Tomaž Kuhar iz Murske Sobote. Tau je biu njini prvi nastop pred domanjo publiko.

Na konci je pa spejvo *Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika*. Najstarejšo porabsko kulturno skupino vodi Marija Trifus.

Pesem pa rejsan te najlepše deje, če vküper spejvamo. Tau so dokazali vsi zbori, steri so na konci z dirigentom Tomažom Kuharom spopejvali porabsko Teče mi vodica. Publika, stera je lepau vküpprišla, ji je nagradila z velkim ploskanjom.

M. Sukič

SKUPNO ISKANJE RAZVOJNIH MOŽNOSTI ZA PORABJE

V sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu je slovenski generalni konzulat v Monoštru povabil v Porabje politike in gospodarstvenike iz Ljubljane, Trsta in Celovca. S preprosto, toda zahtevno nalogo, kako pripraviti razvojno strategijo za območje, kjer živijo Slovenci na Madžarskem, in pri tem uporabiti izkušnje, ki jih imajo Slovenci v Italiji in Avstriji ter v slovenskem Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zlasti pomembne za Porabje so izkušnje, ki jih imajo Slovenci v Italiji, natančneje Urad za Evropo pri Slovenskem deželni gospodarskem združenju.

Takrat še župan Gornjega Senika in predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš (županovanje je predal prejšnji ponedeljek), je predstavil več pomembnih projektov, ki jih imajo v občini. Največja nalozba bo v vodovod, medtem ko bo obnova osnovne šole zaključena prihodnji mesec. Za ta del Porabja je zelo pomembna načrtovana cestna povezava med Gornjim Senikom in Veri-

co, ki bo skrajšala pot med krajema za približno petkrat. Gornji Senik bodo po ureditvi ceste povezali s sosednjimi avstrijskimi občinami, za kar so izrazili željo tamkajšnji župani.

Dr. Erik Švab, vodja Urada za Evropo v Trstu

Na pogovoru na Gornjem Seniku – udeležili so se ga slovenski generalni konzul Marko Sotlar, Jure Žmavc z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Erik Švab, vodja Urada za Evropo v Trstu, Marko Verbič z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predsednika Državne slovenske samouprave in

Zveze Slovencev Martin Ropoš in Jože Hirnök in še nekateri gostje – je bilo poudarjeno, da so razvojne možnosti zelo odvisne od režima v nacionalnem parku Őrség. Omejitve pogosto

presejajo razumne meje, ko denimo mladi, ki bi želeli graditi hiše v rojstnih vaseh, ne dobijo dovoljenj za zidavo, zato se izselijo iz Porabja. Temu prostoru se dogaja zdaj podobno, kot v desetletjih zaprtja za »železno zaveso«, ko je bilo Porabje razvojno skoraj povsem zapostavljeno, je bilo rečeno v razpravi.

Sodeč po tem, kar so povedali sogovorniki z mednarodno verificiranimi izkušnjami, ima Porabje kljub hipoteki iz preteklosti in zdajšnjim omejitvam v naravnem parku dovolj možnosti in priložnosti za hitrejši gospodarski in siceršnji razvoj. Izkušnje z zahodne meje, tudi med Slovenci v Italiji in italijansko manjšino v Sloveniji, je že večkrat in tudi zdaj poudaril Zorko Pelikan, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu. Direktor Urada za Evropo v Trstu dr. Erik Švab pa je govoril o prenosu neposrednih in posrednih izkušenj; v posredovanju nasvetov in modelov, ki so nastali v Italiji. Urad sodeluje tudi s koroškimi Slovenci v Avstriji in s Hrvaško. Zdaj je potrebno oceniti, katere izkušnje so ustrezne za Porabje. Neposredne izkušnje pridejo do izraza v sodelovanju s porabskimi in koroškimi kadri pri pripravi konkretnih in večjih projektov na območju, kjer se skoraj dotikajo štiri države, kjer poteka pet različnih programov za čezmejno sodelovanje, ob njih

so še programi strukturnih skladov in neposredne možnosti za financiranje. Kako ta spekter konkretizirati, je dr. Erik Švab predstavil na predavanju v Monoštru.

Pri razvoju so pripravljene sodelovati tudi koroški Slovenci. Poslovodja Slovenske gospodarske zveze dr. Karl Hren poudarja: »Imamo izkušnje, znanje in sodelujemo s Slovenijo. Več projektov Interreg smo uspešno izpeljali, pripravljamo se na nove razpise, kjer je potrebno vključiti več članic Evropske unije.«

Predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnök je napovedal ustanovitev skupine, ki se bo ukvarjala z gospodarskim razvojem Porabja. Udeleženci pa so si ogledali tudi stražnici na Gornjem Seniku in v Števanovcih, ki sta za zdaj neuporabljeni in (skoraj) zanemarjeni, sicer primerni za obrtne delavnice. Na pogovoru so se dotaknili tudi kmetijstva, kmečkega turizma in na tem področju povezovanja z Goričkim.

Ernest Ružič

STROKOVNO SREČANJE UČITELJEV

V četrtek, 5. oktobra, je v Monoštru potekalo prvo strokovno srečanje učiteljev, učiteljic in vzgojiteljic, ki v tekočem šolskem letu v kakršni koli obliki poučujejo slovenski jezik ali dvojezično na narodnostnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah v Porabju. Srečanje sem sklicala in vodila avtorica tega zapisa. Njegov namen je bil predvsem porabskim pedagoškim delavcem ponuditi (kot vsako šolsko leto) izobraževalne možnosti in oblike logistične podpore, ki jih v dogovoru in ob financiranju slovenskega šolskega ministrstva lahko porabskim narodnostnim inštitucijam ponudimo na Zavodu RS za šolstvo, OE Murska Sobota. Naši osnovni dejavnosti, lahko rečemo poslanstvu, v porabskem šolstvu sta svetovanje in strokovno spopolnjevanje, ki ju prijazno ponujamo porabskim pedagoškim delavcem. Do konca koledarskega leta načrtuje-

mo izpeljavo sklopa metodično-didaktičnih izobraževanj, ki jih bodo izvajali sodelavci Centra

Valerija Perger z vzgojiteljicami in učiteljicami na prvem strokovnem srečanju v tekočem šolskem letu

za slovenščino kot drugi/tuji jezik s Filozofske fakultete v Ljubljani. Seveda pa se bo tudi v tem šolskem letu budno spremljal dvojezični pouk na DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku. Monoštrskim gimnazijcem smo vsebinsko zasnovali in financirali enodnevno ekskur-

zijo v slovensko prestolnico, Ljubljano, in sicer v torek, 17. oktobra. Učitelji in učenci za-

ključnih razredov bodo uživali v 2. prednovoletnem kulturnem večeru v Mariboru. Tudi tokrat bomo obiskali Slovensko narodno gledališče, kjer si bomo ogledali zanimivo gledališko predstavo. Tretja postavka iz sklopa logistične podpore je nabava po

enega prenosnega računalnika v podporo pouku slovenskega jezika na vsaki šoli. Računalniki bodo na šolah v najkrajšem možnem času. Kot četrto lahko omenimo nabavo učbenikov in strokovne literature po izboru in potrebah pedagoških delavcev. Seveda bodo vse narodnostne inštitucije še naprej dobivale tudi otroško in mladinsko periodiko iz Slovenije. Posebno pozornost pa namenjamo tudi vrtcem, ki jih bomo obogatili z izbranimi didaktičnimi igračkami, slikanicami in drugim. Tudi o Seminarju slovenskega jezika in kulture 2007, v drugi polovici junija, smo govorili. Izbrali smo lokacijo, ki nudi bližino slovenskega zamejskega prostora v Italiji, in sicer Novo Gorico.

Skrb za nenehno strokovno spopolnjevanje učiteljev s tem pa kvalitetnejši pouk slovenskega jezika je v času, ko se večina vzgojno-izobraževalnih ustanov ubada z vprašanjem obstoja (morda pa le ni vse tako

zelo črno?), izjemnega pomena. Upajmo, da končno prihaja čas, ko si bodo vsi vpleteni morali uzavestiti in se v popolnosti zavedati, da porabske šole delujejo še zgolj in samo zato, ker so narodnostne. To pa pomeni, da bo v prihodnje, tudi zaradi narodnostnega elementa, potrebno posvečati dosledni rabi slovenske materinščine ne le v razredih, ampak tudi izven njih, mnogo več pozornosti. In – za božjo voljo – na novo izvoljene lokalne samouprave kot ustanoviteljice narodnostnih šol – pomislite ob razpisovanju vodilnih delovnih mest na to, da je nekaj najbolj naravnega, normalnega in lojalnega do pripadnikov manjšine, če narodnostno inštitucijo vodi nekdo, ki govori manjšinski jezik in je obenem pozitivno naravnano do manjšinskih vrednot... Povsem jasno je namreč, da v bodoče le redki kulturniški in pedagoški zanesenjaki v Porabju ne bodo mogli več sami ohranjati porabske slovenske duše...

Valerija Perger

LEPAU SMO SE MELI V BUDIMPEŠTI

Slovensko društvo v Budimpešti že prejk petnajset lejt zové kulturne skupine iz Porabja na svoje prireditve, naj tam živeči Porabski Slovenci leko dobijo domanjo „energijo“ k tomi, ka v tistom velkom varaši leko ostanejo Slovenci.

na tašni dugi potaj kak gesti, piti, pogučavati se pa hec delati. Če smo bile že ženske vse v zreli lejtaj, smo na leko davale praktične tanače mladomi fudaši iz Prekmurja, steri je oprvim emo priliko s svojo mlado ženo prespati v tau

punila, je predsednica društva leko bila zadovolna s svojimi lidami. Program je vodila - tū v Števanovci rojena - (Šatjana) Agi Merkli Kállay, stera je med gosti posaba pozdravila nauvoga veleposlanika R Slovenije v Budimpešti, gospauda Ladislava Lipiča, ki je na konci sam tū s toplimi rečami pozdravo navzauče. V programi so števanovski mlajši med veselim spevanjom dvakart zaplesali slovenske plesse, stera je sprvajo fudaš Boris Velner iz Vučje Gomile, pripravila jij je pa Marija Rituper iz Murske Sobote s pomočtjavu lerance Anice Salai. Števanovski Veseli pajdaši so zašpilali igro Kartešpilarge od

Porabske skupine z gostitelji na Margaretinom otoki

7. oktobra so svetili Slovenci, gda so pozvali števanovski tau, zvekšoma mladino. Na dugo paut so se napautile tri skupine Slovenske zveze, števanovski mlašeči folkloristi, gledališka skupina Veseli pajdaši pa Mlado porabsko gledališče. Na avtobusi smo tū na gauste bili, meli smo s seov vsefale, od pakov do

velkom varaši na Vogrskom. Leko, ka je malo nevoškenost tū vcuj bila, ka zvōjn njaga sta bila eške dva moškiva, samo ka valalo, če je drūgi tū z ženauv bijo, tretji pa „z busom“. Za obedom smo eške baugše volé bili, ka smo že nej meli dosta nazaj. Predsednica društva Irena Pavlič nas je že na trgi Őrsvezér čakala pa sprvo-

Barber, stero je nut navčo Laci Kovač. Trgé stari ledjeni, steri se preveč radi kartajo, so se oženili pa tau nisterni na svoj kvar. Med kartanjom se ne spozabijo od dobroga vina tū nej. Ali kak tau vzemejo njive žene, tau baugše nej vedeti. Kak je pa samoj ženski oditi po krčmaj, so leko zvedli Ana Ropoš, stero so igralci na tau med potjavu vzeli nanjé. Baug plati njim posaba za tau. Mladi gimnazijci so pa v igri Prvi šolski dan nota pokazali, kašne lerence pa školnike bi želeli meti, dočas, ka je do rejči nej prišo sam školnik. Igro je napiso pa nota navčo Miki Roš, na pomauč ma je bila Irena L. Fasching. Publika je bila aktivna. Na konci programa se je vsejm nastopajočim lepau zahvalila pa ji je bogato podarila predsednica budimpeštanskoga društva Irena Pavlič, z enim je pozvala vse navzauče na prijateljsko srečanje pa večerjo. Ali njau je tū doseglo veliko presenečenje kak bivšo leranco števanovski gledališchnikov. Podarili so ji veliko košaro, puno z domanjimi dobrauta-

Člane Mladoga porabskoga gledališča čaka letošnje gesen več nastopov

harmonike, scene, gesti pa piti. Če je že gnauk bus bijo puni s Števanovčani, té je tista prava števanovska slivova palinka tū nej mogla faliti. No, pa perecke Ane Ropošove tū nej! Ka drūgo se dá delati

dila v hrvaški internat, gde se je vsakši preveč dobro pozno. Verički-ritkarovski šofer Jani Šaš je tū trno redno vozo, ka so skupine zavolé časa mele se pripravlati na svoj nastop. Avla gimnazije se je lepau na-

V Sakalauvcaj smo se spominali na sv. Ferenca Asiškega

V sakalauvski kapejli v ednom okni za oltarom leko vidimo kejp sv. Ferenca Asiškega. Naš župnik je tō bijo krščeni na ime Ferenc, zatok smo se 2. oktobra v našoj cerkvi spominali na sv. Ferenca Asiškega pa pozdravili našoga popa na njegovom dnevi.

Na te svetek je prišo 18 župnikov iz Slovenije, Avstrije pa z Vogrskoga. Popi so se zbirali v obnovlenom kulturnom daumi pa so od tam vtjüper prišli v cerkev, gde je mešo služo vikar nauve soboške škofije Franc Režonja. Sveta meša se je začnila v vogrskoj rejči, po evangeliumi je spejvo pa špilo na gitari župnik iz avstrije nemško pa slovensko, pri refreni smo pa mi vernicke tō pomagali. Meša je tadala bila po latinsko. Čudovito lepo je bilau poslušati osemnajst moški glasov v našoj maloj kapejli. Konec meše je pa bijo vogrski pa slovenski.

Gda smo vō iz kapejle prišli, je vernike čakalo presenečenje (meglepetés), vsakšomi so ponidili posanco vina, stero smo spili na zdravje našoga župnika pa vsej Ferencov, Francov, Franzov. Želeli smo ma, naj leko vōrno opravla svojo dušnopastirsko delo. Župnike je pa čakala večerja v kulturnom daumi, gde so se ešče dugo pogučavali, spejvali pa veselili. Tau njim tō ojdi, vej pa oni so tō lidgé, če rejsan so božji služabniki.

E. Sukič

mi, sadjom, palinko, medom, lisičicami... Ana Ropoš so pa spekli za društvo orejove pogache pa perece. Lepau! Gda je pa že trda kmica gratala, so nas gostitelji pelali na Citadelo, gde je lüstva bilau kak mrvlé. Z visikoga brga dola gledati varaš vnoči! Pa ške ognjemet (túzijáték). V nedelo smo leko poglednili Trg herojev, Kmetijski muzej

Mlajši so se dobro gora najšli, nika so nej zabrajali, so lepau baugali skaus dva dni, ranč tak gimnazijci. Bili so vrli, ka zvōjn nji hvali njive stariše pa školnike tū. S strani Slovenske zveze se vsejm nastopajočim, mentorom, harmonikari lepau zahvalimo za lejpi program. S strani vsej nas, steri smo leko uživali gostoljubje vodstva društva, se pa lepau

Košar iz Števanovec z domanjimi dobrautami

pa Margitsziget (Margaretin otok), gde smo se z malim cugom pa z vodičom kaulek vozili po cejlom otoki, ka nam ostane v lejpom spomini. Za obedom smo se napautili prauti dauma.

zahvalimo za čudovito lejpa doživetja Jožini Karbi, Ferini Kranjeci pa predsednici Ireni Pavlič, stera se je največ brigala za nas.

**Besedilo pa foto:
Klara Fodor**

OD SLOVENIJE...

Obnova nasipa pri Hotizi

Delavci podjetja Vodogradnje iz Varaždina in Vodnogospodarskega podjetja Mura so davi začeli skupno obnovo dobrih 3000 metrov dolgega visokovodnega nasipa Hotiza-Kot. Rok za dokončanje obnove je 90 delovnih dni, število delavcev pa se bo prilagajalo potrebam in bo skupno znašalo od 30 do 50. Obnova bo potekala v skladu z dogovorom mešane stalne slovensko-hrvaške komisije za vodno gospodarstvo na sestanku 4. oktobra. Znotraj prečnega prereza telesa nasipa bo zgrajen betonski zid, ki ga bodo zasuli, tako da z zunanje strani ne bo viden, z notranje strani pa bodo zasadili grmičevje. Znotraj konzorcija so se dogovorili tudi o delitvi del. Hrvaška stran bo tako vgrajevala betonske elemente na sredi nasipa, slovenska stran pa bo opravila večino zemeljskih del. Ob nasipu bodo zgradili tudi cesto, ki bo namenjena le delom, potem pa jo bodo odstranili in kmetijske površine vrnili v prvotno stanje. Na nasipu Hotiza-Kot je glavni izvajalec del Vodogradnja, VGP Mura pa je podizvajalec. Pri obnovi nasipa med Petišovci in Benico, ki je dolg 4,5 kilometra, približno kilometer pa je slovenska stran že obnovila, tako da je predmet pogodbe 3,6 kilometra nasipa, pa bo glavni izvajalec VGP Mura.

Za 210 županskih mest 820 kandidatov

Volivke in volivci bodo na lokalnih volitvah 22. oktobra v 210 slovenskih občinah izbirali med 820 županskimi kandidati, med katerimi je 90 oziroma slabih enajst odstotkov žensk. Za 3382 mest v občinskih svetih se bo čez slaba dva tedna potegovalo kar 25.240 kandidatov, delež žensk med njimi pa znaša skoraj 33 odstotkov. Za vsak županski stolček si tako v povprečju prizadevajo po štirije kandidati, po sedem pa se jih poteguje za vsako svetniško mesto. Med kandidati, ki se potegujejo za župansko mesto, najstarejši šteje 77, najmlajši pa 21 let. Najstarejši kandidat za občinskega svetnika šteje 90, najmlajši pa 17 let.

ROMANJE PA IZLET V SLOVENIJO

7. oktobra je sakalovska slovenska samouprava organizirala izlet v Slovenijo. 47 ljudi se je

Sakalauvčarge pred muzejom v Velenji

zglasilo, zazrunkoma v 6. vöri, gda je ešje kmica bila, smo z daumi šli. Z vüpanjom pa z veseljom smo šli na paut, ka mo pá nika lejpoga vidli s sveta. 170 kilomejtrov smo se vozili. Med pautjov smo raužen vejneć molili z dühovnikom

Pri sveti meši, stero je služo gospaud Ferenc Merkli

Ferencom Merkljem pa spejvali svete pesmi, ka je 7. oktober svetek Kralice roznoga venca. Okauli pau desete vöre smo prišli pred gasilski dom v Gornjom Doliči, gde so nas že čakali gasilci pa prejdni vesi. Poničili so nam kavo, pivo, pogače pa fanke, friško pečene. Nejsmo se dugo midili, smo šli tadale v Velenje. Trgé gasilci so znami šli pa so cejli den z nami bili. Velenje je v Sloveniji varaš, steri je zna-

ni po rudarstvi (bányászat). Poglednili smo si Muzej premogovništva. 160 metrov pod

zemlov so kopali vaudjeldje (premog), te črni zlat. Premogovnik (szénbánya) so odprli 1880. leta, gda je bijo cesar avstro-ogrske monarhije Franc Jožef. Tistoga ipa so ešče vse z rokami delali, v banji so konje meli, steri so vlejki

ra. Gda so v nevoli bili, so se k njej molili. Njau so prosili, naj njim pomaga. Gda smo do konca prišli, smo dobili rudarski zajtrik, klobase pa krü. Potistim so nas z malim cugom pelali do lifta, z liftom pa na sveklino. Z avtobusom smo se kaulek po varaši pelali, si ga malo poglednili. Vidli smo fabriko tö, gde zmrzovalnike (hütöláda) pa hladilnike redijo. Iz fabrike

Gorenje pošilajo te aparate po cejloj Europi. V Šoštanjji je termoelektrarna, stera dava 40 procentov elektrike, stero nüca Slovenija. Po ogledi smo šli v cerkev sv. Mihaela, tam so nas župnik mešo služili, mi smo pa spejvali. Ta cerkev je tö stara, trikrat je bila obnovljena. Gnauk so go Törki porüšili, drugič go je požar vničo, od tretjim pa je bila v drugi bojni poškodova-

Gasilci iz Doliča so se dosta trüdili za nas

na. Po meši nas je čako agape, vino pa pecivo. Po meši smo si ogledali Hudo luknjo. Tau je eden velki kameni brejg, večstau mejtrov visiki. V njem je edna vólka lüknja, spodkar pa lejpa čista voda teče. Paut je vönaredjena, ka leko goradé, tam je pa vönaredjeno mes-

to, ka leko koncerte držijo pa vsakšo leto za sveto nauč betlehem (jaslice) postavijo.

Šli smo v Mislinjo, vidli smo dva viskiva brga, gde kameenje pa rudo (vasérc) kopajo. V Mislinji žive 4500 ljudi. V gostilni Repolusk smo meli obed, po obedi smo si poglednili ešje edno cerkev. V tej cerkvi samo na leto trikrat majo mešo, je kulturni spomenik (müemlék), steroga si pogledna dosti turistov.

Pelali smo se nazaj v Dolič, gde so nam pokazali, kak so inda svejta vatno (apno) žgali. Tau zdaj majo napravljeno za turiste, dapa tau delo je gnauksvejta dosti lidam dalo krü.

V toj krajini majo radi šport, najbolje zimske športe, skakalnice (sügró sánc) v Mislinji smo si tö poglenili.

Po večerji v Mislinji smo se okauli trifartale sedme vöre napautili nazaj domau, v trifartale desetoj smo bili na granici na Seniki. Mogli smo se paščiti, ka go v desetoj vöri zapirajo.

Z dosta dobrimi lidami smo se srečali te den, steri so svoj slobodni den goraldüvali za nas volo, ka so nam telko vse pokazali. Dosta nauvoga smo vidli,

ema Sukič
Foto: L. Nemeš

Pismo iz Sobote

LAGVE SENJE

Dragi moji, nete mi vörvali, depa pri nas doma je vse bole žmetno spati. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, skur vsikšo nouč senja lagve senje. Tou znamenüje, ka se v tisti lagvi senjaj tak zdejra, ka me vse straj ma. Nej samo mene, liki vse pod našo strejo; mojo ženo, od naja mlajše, psa Rikija, mačka Pikija pa papagaja Lakija. Ne morem vam vcejlak vöovaditi, kak se zdejra. Tou z rečami rejsan ne morem taprajti. Leko pa vam povem, kak tou vövidi. Rejsan, tou bi vi mogli čüti pa videti!

Vse vküper se ma šegou začniti eno vöro po pounouči. Najprva se moja tašča Regina, trno čedna ženska, globko zdene. Tou se tak čüje, kak bi vöter fudno nut v globko zemenico. Po tistom je kratka tiüča, ka bi leko začnila naraji tuliti, kak bi se od daleč čüu velki pa žmeten cug. Tej cug gračüvle vse bole glasen, dokejč je nej vcejlak blüzi. Po trej minutaj več ne tuli, liki začne kričati, ka bi se v njemi prebidila nikšna stvar, ka bi leko bila krava, dinozaver pa mačka vküper. Naši mlajši so že tak ali ovak od straja v posteli pri nama z ženov. Meni vüška stoji tisti par vlasi, ka mi je ške ostalo, mački Pikiji rep grata kusti od nevoule, oči pa skuznate od straja, pes Riki pozabi lajati, papagaji Lakiji pa začne vö z repa leteti perdje. Tou vse vküper trpi eno petnajst minutov, dokejč se moja tašča Regina, trno čedna ženska, ne prebidi. Si broдите, ka je cejla mokra pa zasagana od lagvi senj? Nemale istino! Neje takša, kak človek na filmi vövidi po lagvi senjaj. Vcejlak normalno se prebidi, kak bi sploj nika nej bilou, odide v künjo, si vrejže falat krüja, malo šunke ali pa klobasi in tou lepou tapogej in odide tadale spat. Ja, nas pa čüdno gleda, kak tou vövidimo; blejdi kak smrt, s krvavimi očami pa s trepetavimi čobami.

Žena jo je eto pri obedi naraji pitala, če se kaj spoumni, ka bi gda kaj lagvoga senjala. Depa moja tašča Regina, trno čedna ženska, pravi, ka una nigdar nika lagvoga ne senja. Njene senje so léke pa lejpe, kak bi bila v nebesaj, pravi. Na, če ma ona v senjaj nebesa, te mamu mi drugi domanji vnoči pekuje. Pa pomalek se pekuje seli iz našega rama do susedaj tö. Vej pa je njeno kričanje vse bole glasno, tak, ka ga ne čüjejo več samo prvi liki že štrti pa sedmi susedge tö.

- Čüj, ka vi doma vašo staro vnoči ribate, - me je eto pito dalešnji soused Pičo.

- Ka če ribamo, - sam ga nej razmo.

- Na, škem pitati, če vi eto vašo babo, od žene mamu, - mi je šuktivo na vüjo.

Bole sam njemi tumačo, ka pri nas niške nikoga ne bije, bole mi je nej škeu vörvati. Pa mi je eške pravo, ka vsi susedge gučijo, kak jo vnoči ribam, se pravi, ka jo redno bijem. Zato sam eto slejdnjo nouč čako, ka se je vöskričala pa vöstulila. Že je začnila gesti krüj pa šunko. Stoupo sam nut v künjo pa jo pito, če je kaj senjala.

- Ka bi pa nej! Eške kak sam senjala, - se je blajženo smejala. - Lejpe senje sam senjala. Senjala sam, kak sedim v parlamenti, tam lidam tumačim, kak se kaj mora delati, pa kak se naj ne dela. Njim gučim, zakoj je nika dobro pa drugo sploj nej dobro. Njim davlem tanače, kak naj se ravnajo pa kak sploj nej, pa vse takšno delam v tej svoji senjaj. Rejsan, trno lejpe senje so tou, ka me vsi poslušajo, ka me vsi radi majo pa ka se ravnajo po tistom, kak njim povejm. Če bi tak za istino tö bilou, - je samo eške globko zdenila pa odišla tadale spat.

Ge pa sam sejdo v künji pa si brodo od toga, ka mi je povejdala. Pa sam se spoumno, kak je eden novinar povedo, gda je emo raport iz parlamenta. Etak je povedo:

- Gnes so se v parlamenti grdou zgrabili opozicija pa ministrski predsednik. Telko lagvoga so si povedali eden drugomi, ka leko človek doživé samo v lagvi senjaj.

Na, zdaj sam vedo, zakoj dé pri senjaj moje tašče Regine, trno čedne ženske. Una je gé kak naš parlament. Vse najlagveje, vse ka je nika nej vrejdnou, vse nejnormalno pa eške kaj je takšoga, uni nut zapakejrajo pa nam odavlejo kak nika najbolje poštenoga pa lejpoga. Istina je vcejlak druga kak pa tisto, ka nam pred nous nosijo. Ja, trno lagve senje.

Miki

NISTE ODPORNI PROTI PREHLADU?

Poskusite naslednje!

Ko se dnevi začnejo z veliko naglico krajšati, noči pa daljšati, ko še vse leži v jutranji megli, le mi moramo že vstati, ko postaja vreme tako nestalno kot gospodarsko stanje pri nas, ko človeka premaga slabo razpoloženje in se nam kot po naročilu začne smrkelj cediti iz nosa kot deževnica iz žleba po izdatni poletni plohi, takrat smo lahko prepričani, da je jesen pred vrati, ali je celo že tu.

Ali je normalno, da smo vsako jesen prehlajeni, da svoj prosti čas zapravljamo v zdravniških ordinacijah? Prav gotovo da ne, ker obstajajo načini, ki pomagajo skrócić ta čas na minimum. In to je tisto »znanstveno področje«, na katerem se vsi počutimo eksperte in dajemo nasvete drug drugemu.

Tudi jaz nisem izjema, zato vam bom predlagala dobro utečeno metodo, ki v večini primerov deluje. Preizkusila sem jo, deluje. Poskusili so jo moji učenci, ki so pozimi v največjem mrazu prišli v šolo v eni sami majici in so bili zdravi kot dren. Res deluje! In je poceni.

Vsak človek ve, da je šport najbolj zanesljiva metoda za treniranje telesa. Proti utrujenosti, slabosti, slabemu razpoloženju deluje ob športu tudi tako imenovani »mrzli trening«, trdijo nemški zdravniki. Ljudje, ki trpijo daljši čas za jesensko-zimsko depresijo, simptomi katere so utrujenost, nejevolja, razdražljivost, nezmožnost koncentracije, pretirana zaspanost, naj bi poskusili z »mrzlim treningom«. Najvažnejši pogoj zanj je, da je človek popolnoma zdrav, ko se ga loti, in še niti malo ni prehlajen.

Vzemimo s seboj sicer tudi topla oblačila, toda ko gremo ven na prosto, bodimo oblečeni tako lahko, kar še ni

neprijetno, kar še prenašamo z lahkoto. V tem stanju naše telo začne proizvajati toploto. Zimski plašč oblecimo le takrat, ko nas začne neprijetno zebsti. Takšne sprehode ponovimo večkrat, in skušajmo sčasoma doseči, da zdržimo postopoma tudi do 45 minut brez zimskega plašča. Če se - kot po dobri stari navadi - toplo oblečemo, naš organizem ni prisiljen, da bi mobiliziral lastne energije, ravno nasprotno, pod toplim obláčilom se ta proces represira. Če greste k sosedu, v kakšno trgovino v bližini, se kar odpovejte zimskemu plašču, ker ga ne potrebuje, bodite brez skrbi, da se ne boste prehladili. Samo na to pazite, da tega ne počnete takrat, ko ste se dalj časa naslanjali na vročo peč, ker v primeru, če ste nenaravno ogreti, lahko dobite vnetje pljuč.

Če nas malo zebe, bo postal naš krvni obtok živahnejši, in čim bolj živahen bo, tem bolj se bo telo z lastno energijo ogrelo in bo s tem boljše zavarovano pred prehladnimi boleznimi.

Ta aktivnost utrjuje naravni imunski sistem organizma ter vodi k njegovemu splošnemu vitalizmu. Če je prekrvavitev organizma dobra, bo vsled tega dobro tudi presnavljanje (anyagcsere), kar popravi naše razpoloženje in prilagodljivost (alkalmazkodási képesség).

Dobri primeri za prilagodljivost na mraz so na primer smučarji oziroma drsalci, katerih obláčil niti z najboljšo voljo ne moremo imenovati za zimska, kvečjemu jih lahko primerjamo s kakšno dodatno kožo in jih kljub temu ne zebe. Poskusite tudi vi, čas je, da začnete že sedaj z utrjevanjem in boste videli, da boste uživali zimo in mraz.

Suzana Guoth

... DO MADŽARSKE

Sprejeli konvergenčni program

Zunanji ministri članic Evropske unije (Ecofin) so 10. oktobra v Luksemburgu odobrili madžarski konvergenčni program ter sprejeli priporočila državi, kako naj zmanjša proračunski primanjkljaj, ki bo letos verjetno okrog 10 odstotkov BDP-ja. Madžarska naj bi do leta 2009 primanjkljaj zmanjšala na 2,9 odstotka. Sporočilo o ukrepih bo morala madžarska vlada poslati aprila naslednje leto. Če bo Madžarska tudi tretjič padla v Bruslju, lahko pride do prekinitve podpor iz raznih evropskih skladov.

Višegrajska četvorica razočarana

Znotraj Evropske unije lahko nastane kriza zaupanja, če se ne bo uvedel schengenski sistem do načrtovanega termina, torej do oktobra 2007. To je bila skupna ugotovitev predsednikov vlad višegrajske četvorke na zasedanju, ki je potekalo 10. oktobra v Visegrádu. Na zasedanju, na katerem je Madžarska predala predsedovanje Slovaški, so izrazili željo po še tesnejšem sodelovanju, na dva madžarska predloga (izmenjava dijakov, priprava skupnih učbenikov zgodovine) se ostali predsedniki niso odzvali. Tokratno srečanje so zaznamovali notranjepolitični dogodki posameznih članic.

Predsednica madžarskega parlamenta v Sloveniji

Predsednica madžarskega parlamenta Katalin Szili je bila 12. in 13. oktobra na uradnem obisku v Sloveniji. Ob pogovorih s predsednikom Državnega zbora RS Francetom Cukjatiem se je sestala tudi z vodji poslanskih klubov ter s predsednikom Državnega sveta RS. Ob tej priliki je Katalin Szili na Veleposlaništvu R Madžarske v Ljubljani podelila priznanja tistim slovenskim državljanom, ki so pomagali madžarskim beguncem leta 1956.

DOMIŠLIJSKI SVET V LESU

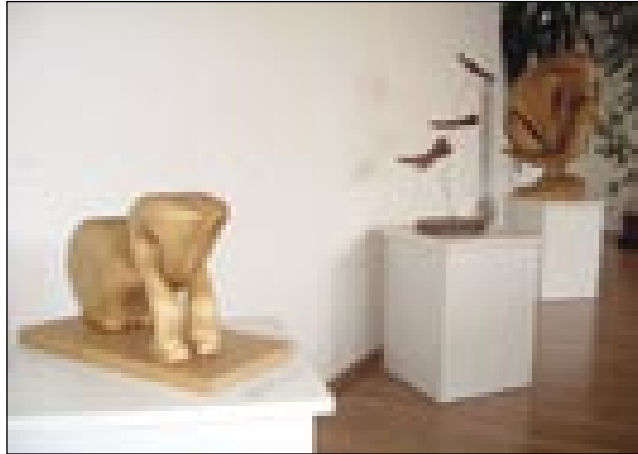
6. oktobra se je v Monoštru v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru odprla rezbarska razstava **Radovana Grosa**, ki je bil rojen v Maribo-

Rezbar Radovan Gros

ru leta 1948. Kipari že od otroških let, rezbari v lesu, oblikuje pa tudi glino in kamen. V Monoštru je razstavil deset svojih skulptur iz lipovega in orehovega lesa. O njegovem delovanju

je akademski kipar Ljubo Zidar zapisal naslednje: »V svojem rezbarstvu in obdelavi lesa je našel poseben svojstven stil, ki ga ne moremo primerjati z

nobenim klasičnim načinom upodabljanja... Najbolj bogat in zanimiv je pa Radovanov domišljjski svet, ki se kaže v nenavadnih vegetativnih for-

mah kot samostojno ali pa v kombinaciji s fantazijskimi živalskimi liki. Posebnost je, da vsi izdelki nastanejo iz enega kosa lesa, brez dopol-

njevanja ali pa posebej izdelanimi detajli. Ravno zaradi takega načina obdelave materiala so njegove skulpture celovite in monumentalne pa

čepprav so performirane in izredno razgibane. Tak način obdelave in oblikovanja lesa poudarja barvno slikovitost, ki se ne kaže le v različnih

odtenkih barve, skrite v lesni masi, slikovitost se izraža tudi v ideji posamezne skulpture.« Na otvoritvi razstave, ki je bila izredno dobro obiskana, je

umetnika predstavil predsednik Slovenske zveze Jože Hirnšek, dogodka sta se udeležila tudi državni sekretar, direktor Urada za Slovence v zamejstvu

in po svetu Zorko Pelikan in generalni konzul v Monoštru Marko Sotlar.

Razstava je na ogled do 4. novembra.

Ernest Ružič

PESEM ČRNIH MLAK (14)

URA STRAHOV

Vesna z močnim seksualnim apetitom pokliče Andraža sredi noči, ko si zaželi posteljskih aktivnosti. Zjutraj se Andraž zave, da je to le pot, da ga priveže nase.

„Mene se ne boš kar tako otreseš, kot misliš in kot čutim v tvojih zadnjih dejanjih,“ poizkuša Vesna obrniti na šalo nekaj, kar jo je vznemirilo zelo močno, saj drugače ne bi poklicala sredi noči, le kakšno minuto pred polnočjo. Andraž je potreboval več minut, da je prišel k sebi, čeprav je bil znan po tem, da zjutraj ni poležaval, ko je zazvonila budilka ali se vklopil radio, ampak je hitro vstal in bil v minuti pod skoraj ledeno hladno prho.

„Ne vem, s čim sem prislužil tako pozen klic, ki me seveda ne moti, čeprav moraš priznati, da je nenavadna ura za klepet.“

„Zelo preprosto, skoči v trenirko in pridi k meni!“ bolj želi kot vabi Vesna.

„Zdaj, ob tem času?“

„Da, sedaj bi se želela ljubiti s tabo in ne s komerkoli drugim. Razen, če imaš obisk.“

„Obiska nimam, zato mi ni treba prespati doma. Ampak, oprosti, res misliš, da je prav, če pridem k tebi ravno opolnoči, v uri strahov?“

„Je to vprašanje ali izgovor? Če je vprašanje, potem je odgovor, da ne more motiti nikogar, če prideš v mojo posteljo; če gre za izgovor, potem sem brez besed in dejstvo sprejemem, ker mi kaj drugega niti ne preostane.“

Ko sta se brez koščka perila na sebi pokrila z rjuhama čez glavo, je v Vesninem objemu pozabil na dogovor s samim seboj, da ohrani ljubezen do Gaje, vse druge ženske pa dovolj prepričljivo zradira iz ču-

stvenega sveta. S parafraziranim naslovom na popolnoma drugačno temo je trajala noč do jutra. Ob uri, ko bi morala vstati, sta se še zadnjič ljubila, kdo bi vedel kolikič že to noč, in tako strastno, kot da je prvič po dolgem pričakovanju. Andražu se je zdelo, da je Vesna v življenjski formi, ko želi iz moškega izcediti vse in še več. Ko je postal skoraj popolnoma utrujen in zaspan, se je domislila, da se usede na rob postelje, ona pa okoli njegovih nog, da je s penisom prodril do konca, do žareče točke, ki je privlačevala in odbijala, da sta zaplavala na valovih ljubljenja do zadnje kaplje moči. Skupaj sta veslala, on s penisom po njeni nožnici, ona z nogama okoli njegovega križa in s poljubi, ki bi še ponesrečenca obudili od mrtvih. Skupaj sta se dvignila z roba postelje, čeprav se mu je vedno zdela pretežka, da bi jo nesel na rokah, in padla nazaj, tokrat tudi Vesna,

izmučena do črte, ko je skoraj neslišno dahnila: „Kako enkratno, neponovljivo...“

Zbudil se je tik pred deveto uro. Vesne ni bilo v postelji, zato je menil, da je v kuhinji ali kopalnici. Motil se je, že se je odpeljala v dvajset kilometrov oddaljeno ambulanto, na mizi pa pustila pripravljen zajtrk in listek, s sporočilom in ob njem dva ključa: „Če želiš, ključa lahko obdržiš, če nočeš, ju vrzi v poštni nabiralnik. Ker vem, da nisi nameraval k meni, naj ti ne bo žal, nisem uživala samo jaz, tudi ti si po zadnjem ljubljenju umrl. Zaradi naročenih pacientov sem morala vstati in grem delat. Če se ti bo ljubilo, me pokliči! Želim ti uspešen dan, upam, da ne boš zamudil v šolo! Vesna.“ V šolo res ni zamudil, ker je imel dve uri pouka od dvanajste ure dalje. Jedel ni ničesar, popil je okusen čaj, dvakrat zaklenil vrata, zavil ključa v listek s sporočilom in vse skupaj spustil v poštni nabiralnik, kjer je že bil jutranji časopis.

Ni bilo stvari, ki bi to dopol-

dne zanimale Andraža. Verjetno bi se ognil celo Gaji, če bi jo videl na ulici, preden bi ga zagledala ona. Zelo dolgo, to je zdaj čutil, je živel v prepričanju, da mora življenje izkoristiti v polnem zamahu, kar je zanj pomenilo likovno ustvarjanje, poučevanje na gimnaziji, do ločitve še relativno zgleden zakonski odnos in po tem dejanju še zmerne prijateljske odnose z ženskami. Kar se je zaradi zobobola napletlo z Vesno, ni bilo sproščujoče prijateljstvo, ampak zaveza njenim seksualnim potrebam, s katerimi ga je želela vsaj začasno navezati nase. Zgolj v tej nameri je videl nočni klic in vse, kar se je zgodilo do točke, ko je razsuto ubit zaspal v njeni postelji. Ni ga zanimalo, kako bo reagirala, ko bo v sporočilo zavite ključke zagledala v poštnem predalu, ni mu bilo mar, da je pustil na mizi skrbno pripravljen zajtrk in prazno skodelico. Ta hip še ni sovražil Vesne, je pa bilo vse naravnano k temu, da je več ne pogleda, kaj šele, da bi sredi noči šel z njo seksat.

OTROŠKI

MLAŠEČA LEJTA SOUSEDOVOGA PEPIJA

Sousedov Pepi je koulivrat najbolje poznani po tejm, ka je nej biu nigdar mali. Pa je sploj nej nigdar biu pojbiček. Pa je sousedov Pepi nej nigdar cūko v lačice. Un se je sploj nej mali naroudo. Un je vsigdar vōzraščeni pojep biu. Tak si bar brodi, čiglij je nej star več kak pet lej. Zato je nej čūdno, ka se je zgūčavo vcejlak po moški.

VELKE BRIGE

Naš žitek je spleteni iz dosta drouvni cvernov. Spleteni pa je iz veseldja, žalosti, pa eške z dosta drugoga kcu. V žitek pa so spletene eške male brige pa velke brige tō. Nej trbej dvakrat povedati, ka se je sousedov Pepi z njimi že srečo. Vej je pa že skur vōzraščeni pojep.

Pepijov ata je sejdo v kūnji za stolom pa si tū pa tam globko zdejno. Glava njemi je visela na šinjeki skur ta doj med noge. Roke so njemi bile skur kak mrtve spūščene s tejlom vred. Pepijova mama je ojdl pomalek po kūnji. Kak če bi se bojala, ka se kaj ne gene, ka se kaj nede čūlo. Leko bi tak vōvidli, kak kakša velka žalost. Če bi nej Pepijov oča vsikše telko časa sikno pod badjūsami:

- Vrag naj vzeme pejneze, vej pa so uni nej vse na svejti!

Tou je povedo s takšim glasom, ka se je brž vidlo, ka ga terejo nišne velke brige zavolo pejnez.

V takšnoj voli ga je zaodo njegvi sin Pepi. En čas ga je gledo. Po tistom si je začno brodit, ka je z atinom. Pa se je po tistom doj seu. Pa se je ranč tak doj seu ka njegvi ata. Tak sta zdaj bila za stolom dva gnakiva kejpa. Kak bi pa nej bila, vej je pa Pepi že skur vōzraščeni pojep. Zato pa je vsigdar vkūper djau s svojim atinom:

- Vrag naj vzeme pejneze, vej so pa uni nej vse na svejti!

Pepi je nej vedo, zakoj ma njegvi ata brige zavolo pejnezov. Neje vedo, ka so njim eške nej plačali za mlejko, ka so ga doj davali. Pa je nej vedo, ka zatoga volo ne moreta z mamō kūpiti nouve gumine za traktor. Pa je nej vedo, ka ata nema rad prositi kouli, naj njemi stoj pomore. Pa je nej vedo tou tō nej, ka so tou rejsan nej male brige. Depa vsikši dvej minuti je zato vkūper z atinom zazdejno:

- Vrag naj vzeme pejneze, vej so pa uni nej vse na svejti.

Tak sta tou moškiva napravla eno dvanajstkrat. Pa gda sta zazdejnola trinajsto pout, je Pepijov ata nagnouk gore stano.

- Istino maš, sin moj! Pejneze so nej vse na toum svejti. Zato vzemi bote za ribičijo, na gnoji skopaj črve pa deva ta doj do potoka.

In sta tak napravla. Ribila sta, ka se je vse kadilo. Znankar, so ribe nej nigdar tak primale kak ranč na té den. Gda sta domou prišla, pa je mejla mama nouve brige. Kak naj zdaj spuca telko rib, ka sta je domou prinesla.

- Vej je pa vkūper spucamo, - je rejšo vse brige sousedov Pepi. Ribe so odnesli eške k trejm sousedom, telko so je meli. Pa pri tretjom sousei se je začno guč od oranja. Pa je soused od sousedovoga Pepija povedo, ka de zranja orao svojo njivo pa leko zora eške njino njivo, če se leko tak zgūčijo, na sprtolejt pa Pepijov ata ranč tak naredi z njivami na brgej. Tam so tō mejaši.

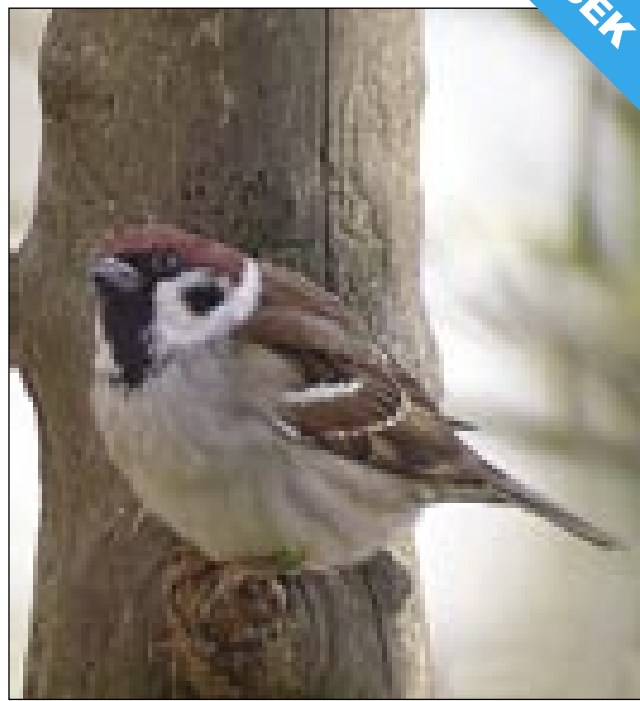
Tak se je zgoudilo in tak je bilou. Pepi pa si je večer brodo, kak je znouva rejšo ato pa mamō velki brig. Vej je pa un tō velke brige trou z atinom pa z njim ribe loviu, nej?

Miki Roš

Prispodobе o živalih

VRABEC, VRABČEK

Vsi ga poznamo: drobnega rjavega, poskočnega kradeža, ki je obenem gladež, saj je pozimi večkrat lačen kot sit. Kdor jé kot vrabček, torej malo jé, čeprav je vrabec v resnici dokaj požrešno bitje. Najraje si privoščí proso. Nanj je baje tako nor, da se mu sploh ne more upreti, zato: kdor si lahko privoščí, kar mu srce poželi, živi kot vrabec v prosu. Če o kakšni stvari že čivkajo vrabci na strehah, o zadevi vsi že vse vedo. »Temu bi se celo vrabci smejali,« rečemo takrat, ko imamo v mislih kaj prav neumnega ali neslanega, kajti vrabčja pamet je tako kot kurja, zelo omejena. Vrabcu pripisujemo tudi strahopetnost, zato: kdor je strahopeten, ima vrabčje srce ali vrabčjo dušico. Kdor vpije na ves glas, kriči kot vrabčja ohcet. Kaj pa, če se kdo iz nas ponorčuje, ker nam je iz ust zletela velika neumnost? Takrat se nam po

navadi smeje kot vrabčjemu strašilu, saj si drugega tudi ne zaslužimo. Vrabček je vrabčji mladič. Vrabček je tudi neboljen otrok in včasih celo majhna, drobna ženska. Vrabec pa je, poleg vsega, kar smo o njem povedali, lahko tudi - hudič.

No, ne tisti ta pravi z rogovi in kopiti; v resnici z njim nadomestimo samo besedo, zlasti ko se čemu zelo čudimo ali se nad čim razburjamo, kot na primer: »Kje, vrabca, si dobil te hlače?« ali »Glej ga, vrabca, kako je to mogoče!«

Klarisa Jovanović

VRABEC, LASTOVKA IN MRAVLJA

Lastovka si je spletla gnezdo pod streho kašče, vrabec pa si ga je postavil malo nad njo, pod sam rob strehe, tik pod strešniki.

Nekega dne, bilo je zgodaj spomladi, je pritisnil leden veter in kmalu zatem je začelo na gosto deževati. Vse, kar je lezlo in hodilo po svetu, si je poiskalo zatočišče: mravlja si ga je našla v reži med dvema opekama. Tja je privlekla tudi vso svojo zalogo.

Lastovko je začela gruditi lakota. Stopila je do mravlje in jo prosila, naj ji posodi kak grizljaj, saj ji ga bo, brž ko bo to mogoče, vrnila z obrestmi. Mravlja, ki je po naravi skopa, sprva ni hotela o tem nič slišati, potem pa se je le pustila pregovoriti in lastovki posodila nekaj hrane.

Vrabec je vse to opazoval iz svojega gnezda, rekel pa ni nobene.

Prišlo je poletje. Lastovičja družina se je medtem namnožila in okreplila. Mravlja je potrpežljivo čakala, da ji lastovka vrne svoj dolg, očitala pa ji ni ničesar, ker so se ji smilili neboljeni mladiči. Pa so tudi ti zrasli in nekega dne so že ob svitu skupaj z mamō in očetom odleteli v tople kraje in nihče jih ni nikoli več videl. Mravlja je kaj kmalu ugotovila, da se je lastovičje gnezdo izpraznilo. Medtem ko je tuhtala, kam je izginila cela družina, je iz vrabčjega gnezda, ki je bilo nadstropje višje, zaslišala vrabca in njegovo ženo, kako se pogovarjata: »Že veš, kaj se je zgodilo?«

»Ne, ti mi povej!«

»Naši sosedje so danes jutraj odpotovali. Ali veš, kam so odšli?«

»Vrnili so se tja, odkoder so prišli. Slišal sem jih, kako se pripravljajo na dolgo pot. Ro-

potali so in pospravljali, ko je bila še trda tema.«

Mravlja je zaripla od jeze: »Vedel si, da se pripravljajo na odhod, pa me nisi opozoril. Kakšen sosed pa si? Ali ne vidiš, da so me povsem uničili? Nikoli ne bodo poravnali svojega dolga, da o obrestih niti ne govorimo!«

»Prav ti bodi! Se spomniš, kolikokrat sem te prosil, če mi posodiš samo pet ali šest pšeničnih zrn, pa mi nisi hotela niti odgovoriti? Lastovki si dala veliko več, ker ti je obljubila obresti. V bodoče se drži mojega nasveta: daj si opraviti s tistimi, ki jih vsak dan vidiš in ne s tistimi, ki jih ne poznaš!«

**Grška ljudska pravljica
Prevedla in priredila Klarisa
Jovanović**

KAUT

MLAŠEČI

Na znanje damo

Kak se leko glasi za člene predsedstva ali predsednika Slovenske zveze

Kak smo že dali na znanje v novinaj Porabje v št. 39, Slovenska zveza de 18. novembra mejla svoj 5. volilni občni zbor (közgyűlés). Djilejš se začne v 9.00-uj vöri v konferenčni dvorani v Slovenskem daumi v Monoštri. Delegati z Budimpešte, če potrebno té z Mosonmagyaróvára tü, v petek leko prespijo v hoteli Lipa. Na volilnom občnom zbori do se znauva volili predsednik Zveze, 18 člansko predsedstvo pa nadzorna komisija Zveze. Tričlenska kandidacijska komisija (jelölő bizottság) ma za delo od 16. oktobra tau, ka vküper poberé lidi izmed delegatov občnoga zbora, steri bi se radi glasili za kakšno funkcijo. Lišto delegatov so vküper pobrali člani predsedstva.

Delegati se leko glasijo po telefoni ali v pismi pri kandidatski komisiji na Zvezi (94/380-208). Če se stokoli drügi Slovenec (dapa samo Slovenec) ške glasiti, taum mora biti na djilejši in se taum sam glasiti. Delegati občnoga zbora se z javnim glasovanjem odlaučijo, če leko gora pride na lišto delegatov ali nej. Če dobi zavole glasauv, ga komisija napiše na lišto, na steroj do delegati. V Statuti Zveze (Alapszabály) je dolanapisano, steri kraj kelko členov leko ma v predsedstvu. Gorejnji Senik 2, Dolejnji Senik 1, Sakalovci 2, Slovenska ves 1, Monošter 2, Števanovci 2, Andovci 1, Verica-Ritkarovci 1, Mosonmagyaróvár 1, Sombotel 1, Budimpešta 1, šolsko področje 1, športno pa gasilsko področje 1, medijsko področje 1.

Več informacij od občnoga zbora, od koj de gunč, ka za dela do meli delegati, kak de se volilo, te leko šteli naslednji keden.

Klara Fodor - sekretarka

Zadnji dan septembra je na Glavnem trgu v Szombathelyu potekal I. Szombathelyski big band festival. Med sedmimi orkestri (iz Sárvára, Cseprega, Nagykanizse, Győra, Kapuvára in Szombathelya) je nastopil tudi orkester 3 Big Band iz Slovenije. V primorskem orkestru je največ glasbenikov iz Izole.

mkm

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB

PETEK, 20.10.2006, I. SPORED TVS
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.35 Z VAMI, 11.30 KEMIK PREGELJ, DOK. ODD., 12.20 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 OBZORJA DUHA, 13.50 DUHOVNI UTRIP, 14.05 GOA, MESTO VESELJA, DOK. MESECA, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 MALI MOZART, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: SE KDO BOJI VODE? 16.25 SLOVENSKI VODNI KROG: BLEJSKO JEZERO, DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 OGLASI + NAPONEDNIKI, 17.35 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 FRANČKOV FONZEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 PRIJOŽOVCU Z NATALJJO, 21.20 TURISTIKA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 POLNOČNI KLUB, 0.05 NATIONAL GEOGRAPHIC, PON., 0.50 PRIJOŽOVCU Z NATALJJO, PON., 2.10 INFOKANAL

PETEK, 20.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 14.00 KUBANCI SE BOLJE POLJUBLJAJO, NEMŠ. FILM, 15.35 SOOČENJE KANDIDATOV ZA ŽUPANA MESTNE OBČINE CELJE, 16.35 ŠTAFETA MLADOSTI, 17.20 ŠPORT ŠPAS, 17.50 ZDAJI, 18.20 MOSTOVI - HIDAK, 18.55 IDIOT, RUSKA NAD., 20.00 ZLOČIN V SVETU UMETNIN, ANG. DOK. SER., 20.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 21.20 CITY FOLK, 21.55 ZADNJA VELIKA DIVJINA, ANG. FILM, 23.30 PESMI IZ DRUGEGA NADSTROPIJA, ŠVEDSKI FILM, 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL

SOBOTA, 21.10.2006, I. SPORED TVS
7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 UŽIVAJMO V ZDRAVJU, POUČNO-IZOB. ODD., 13.40 PRVI IN DRUGI, 14.00 SLOVENCI V ITALIJI, 14.55 LADY HAMILTON, AM. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 17.25 NA VRTU, 18.05 KUHAM Z ZVEZDAMI, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, KAKO BOMO VOLILI, VREME, ŠPORT, 20.00 MI SE MAMO RADI, DOMAČA TV NAD., 20.35 HRI-BAR, 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.30 NEČEDNI POSLI, ANG. NAD., 23.25 OBSEDENO STANJE, FRANC. FILM, 1.15 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 1.55 HRI-BAR, 3.05 INFOKANAL

SOBOTA, 21.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 11.50 SKOZI ČAS, 12.00 CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: ZAGREB, 12.30 ZDAJI, 13.00 SP V GIMNASTIKI, 14.25 ŠPORTNI FILM, 14.45 SP V GIMNASTIKI, 16.55 LP V ROKOMETU (M), FRAM - CELJE PIVOVARNA LAŠKO, 18.30 LP V ROKOMETU (M), GOLD CLUB - PANELLINOS, 20.10 ANGELI ŽELEZNIH ČELJUSTI, AM. FILM, 22.15 IDIOT, RUSKA LIT. NAD., 23.10 SOBOTNA NOČ: KONCERT SLOVENSKE SKUPINE JARA RAJA, 0.10 BRANE RONČEL IZZA ODRA: DAVE LIEBMAN, 1.25 POKVARJENA DEKLETA, ANG. NAD., 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.35 INFOKANAL

NEDELJA, 22.10.2006, I. SPORED TVS
7.30 ŽIV ZA, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 PRISLUHNI MO TŠINI, 11.15 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 ZAKAJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 KAKO SMO VOLILI, 22.00 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.25 POROČILA, VREME, 22.40 LAŽI Z MANO, ANG. NAD., 23.45 SEDMA MOČ OSAMOSVOJITVE - TV DNEVNIK 22. 10. 1991, 0.10 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 0.55 INFOKANAL

NEDELJA, 22.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 11.45 SKOZI ČAS, 11.55 MLADI VIRTUOZI: SOPRANISTKA ELVIRA HASANAGIĆ, 12.15 HRI-BAR, 13.20 MOŠKI PROTI ŽENSKAM, FRANC. FILM, 15.00 KOVAŠKI POZDRAV JESENI, POSNETEK KONCERTA, 16.55 KOŠARKA, LIGA NLB, UNION OLIMPIJA - HEMOFARM, 18.45 ŠPORT, 20.00 ŽIVLJENJE V PODRASTI, ANG. SER., 20.50 OPERNA ARJA, BARITONIST SLAVKO SAVINŠEK U. GIORDANO: ANDREA CHENIER, 20.55 PO SLEDEH BALETA, ZAČETKI IN RAZVOJ V SVETU, 21.35 ANNA PIHL, DANSKA NAD., 22.20 ŠPORT, 0.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.30 INFOKANAL

PONEDELJEK, 23.10.2006, I. SPORED TVS
6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 14.25 TURISTIKA, 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 16.05 PODSTREŠJE, IGR. NAN., 16.20 MARTINA IN PITIČJE STRAŠILO: TRMA, 16.30 VESELA HIŠICA - O UŽALJENI ČAROVNICI, LUTK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 MOZAIK DUŠE - PORTRET MARKA JARCA, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 PAVLE, RDEČI LISJAČEK, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 ANALIZA LOKALNIH VOLITEV, 21.00 DEDIŠČINA EVROPE: MARTIN LUTER, AM. DOK. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 UMETNOST IGRE, 23.20 DEDIŠČINA EVROPE: ANDORA, 0.55 SEDMA MOČ OSAMOSVOJITVE - TV DNEVNIK 23.10. 1991, 1.20 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.15 MOZAIK DUŠE, PON., 3.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 23.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 15.10 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 15.35 SLOVENCI V ITALIJI, 16.05 UMETNOST GLASBE IN PLESA, 16.10 PO SLEDEH BALETA ZAČETKI IN RAZVOJ V SVETU, 16.50 ŽIVLJENJE V PODRASTI, ANG. SER., 17.40 TEKMA, 18.25 Z GLAVO NA ZABAVO, 19.10 JAPONSKA: SPOMINI SKRIVNEGA IMPERIJA, AM. DOK. NAD., 20.10 JASNOVIDKA, AM. NAD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ARITMIJA, 22.40 MALČKA GLEDATA MALČKE, AM. RIS., 23.00 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.55 INFOKANAL

TOREK, 24.10.2006, I. SPORED TVS
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.35 SOŽITJA, 10.35 NA VRTU, 11.15 KUHAM Z ZVEZDAMI, 11.45 PRI JOŽOVCU Z NATALJJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 HRI-BAR, 14.30 V ŽIVALSKEM VRTU, AVSTR. DOK. SER., 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 MARJAN, KONJ, KI PLEŠE STEP, RIS., 16.05 POTEPANJA, DOK. NAN., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 VSE PONI VODIJO K VODI, DOK. ODD., 18.00 MODRO, 18.35 ANČINE NOGICE, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 PIRAMIDA, 21.00 MEDNARODNA OBZORJA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 VLAK V PEKEL, ŠPANSKA DOK. ODD., 23.40 SEDMA MOČ OSAMOSVOJITVE - TV DNEVNIK 24.10. 1991, 0.10 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.05 VSE PONI VODIJO K VODI, PON., 1.30 MODRO, 2.10 INFOKANAL

TOREK, 24.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 14.20 ARITMIJA, 15.00 STUDIO CITY, 16.00 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.30 ANALIZA LOKALNIH VOLITEV, 17.30 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 LABIRINT, 19.00 MALI OGLASI - EXIMPEXIMPEX, IZV. TV NAD., 20.00 NAJBOLJŠA PODJETNIŠKA IDEJA, 20.30 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 21.20 KRST PRI SAVICI, TV PRIREDBA PREDSTAVE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA, 23.40 HIŠICA IZ SANJ, FINSKI FILM, 1.25 RAZKRITJE NEKEGA ZAKONA, NEMŠ. FILM, 2.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.20 INFOKANAL

SREDA, 25.10.2006, I. SPORED TVS
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.20 LA VIE EN ROSE - MEDNARODNI VEČER ŠANSONOV, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO, 13.35 LJUDJE IN ZEMLJA, 14.25 MI SE MAMO RADI, DOMAČA TV NAD., 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ŠOLA PRAKOV, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 KRTEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 OSLOVSKI KASELJ, MADŽARSKI FILM, 21.25 POGOVOR Z REŽISERJEM FILMA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 OMIZJE, 0.10 SEDMA MOČ OSAMOSVOJITVE - TV DNEVNIK 25.10. 1991, 0.35 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.30 Z VAMI, 2.30 INFOKANAL

SREDA, 25.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 13.00 NAJBOLJŠA PODJETNIŠKA IDEJA, 13.30 SOBOTNA NOČ: KONCERT SLOVENSKE SKUPINE JARARAJA, 14.30 LABIRINT, 15.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 15.50 TEKMA, 16.35 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 17.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.00 MOSTOVI - HIDAK, 18.30 UŽIVAJMO V ZDRAVJU, POUČNO-IZOB. ODD., 19.05 PRAKSA, AM. NAD., 20.00 41. JUBILEJNO BORŠTNIKOVO SREČANJE, 21.00 VOJAKI ZGODOVINE, TV PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA MARIBOR, 23.20 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.05 MARIA, ROMUNSKI KOPR. FILM, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 INFOKANAL

ČETRTEK, 26.10.2006, I. SPORED TVS
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.05 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 10.35 POLNOČNI KLUB, 11.45 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 MODRA, JE NEBO, DOK. ODD., 14.15 UMETNOST IGRE, 14.40 ODPETI PESNIKI, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 KLJUKEC S STREHE, RIS., 16.15 TERMOVKA, KRATKI IGRANI FILM EBU, 16.30 VSE O ŽIVALIH: BOBRI, ANG. DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.20 DUHOVNI UTRIP, 18.40 POLICAJ ČRT, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 PRVI IN DRUGI, 21.20 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KNJIGA MENE BRIGA - 23.10 GLASBENI VEČER: 0.40 SEDMA MOČ OSAMOSVOJITVE - TV DNEVNIK 26.10. 1991, 1.10 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.05 JASNO IN GLASNO, 3.00 INFOKANAL

ČETRTEK, 26.10.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 16.30 PRISLUHNI MO TŠINI, 17.00 ZLOČIN V SVETU UMETNIN, ANG. DOK. SER., 18.00 MOSTOVI - HIDAK, 18.30 POMAGAJMO SI, 19.00 IZBRANEC, AM. NAD., 20.00 PODELITVE JEŽKOVE NAGRADE, 22.05 DRUGA GENERACIJA, ANG. TV FILM, 23.20 CHUCK IN BUCK, AM. FILM, 0.50 MALČKA GLEDATA MALČKE, AM. RIS., 1.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.35 INFOKANAL